

PHSR bol schválený v novembri 2007
OBSAH

I. Úvod

II. Profil obce Pružina

1. Základná geografická charakteristika obce Pružina

- 1.1 História obce
- 1.2 Zemepisná poloha
- 1.3 Fyzicko-geografická poloha
- 1.4 Charakteristika socio-ekonomickej základne

2. Demografia, trh práce

- 2.1 Sídlná štruktúra, obyvateľstvo
- 2.2 Veková štruktúra obyvateľstva
- 2.3 Vzdelanie obyvateľstva
- 2.4 Zamestnanosť a nezamestnanosť

3. Krajina a životné prostredie

- 3.1 Ovzdušie
- 3.2 Voda
- 3.3 Lesy a pôda
- 3.4 Biota
- 3.5 Celkové hodnotenie životného prostredia

4. Cestovný ruch

- 4.1 Popis stavu cestovného ruchu v obci
- 4.2 Rozvoj a zameranie cestovného ruchu v širšom regióne

5. Občianska vybavenosť

- 5.1 Školstvo
- 5.2 Zdravotníctvo
- 5.3 Sociálna starostlivosť
- 5.4 Obchod a služby
- 5.5 Kultúrne zariadenia
- 5.6 Športové zariadenie
- 5.7 Samospráva a inštitúcie pre občanov

6. Technická Infraštruktúra

- 6.1 Cestná doprava
- 6.2 Telekomunikácie

- 6.3 Elektrifikácia
- 6.4 Plynofikácia
- 6.5 Zásobovanie vodou
- 6.6 Odkanalizovanie a ČOV
- 6.7 Odpadové hospodárstvo

III. SWOT analýza obce Pružina

IV. Stratégia rozvoja obce Pružina

1. Stanovenie faktorov rozvoja a kľúčových disparít

2. Stanovenie strategických cieľov

- 2.1 Stanovenie globálneho strategického cieľa
- 2.2 Stanovenie špecifických cieľov
- 2.3 Stanovenie opatrení a aktivít

3. Finančný plán

V. Legislatívny rámec

VI. Zoznam použitých zdrojov

I. Úvod

Vstupom Slovenskej republiky do Európskeho spoločenstva sa naskytla možnosť podieľať sa na čerpaní pomoci, ktorú Európska únia poskytuje zaostalým regiónom. Na základe spracovaného Národného strategického referenčného rámca pre roky 2007 až 2013 môže Slovenská republika čerpať finančnú pomoc prostredníctvom 11 operačných programov. Európska únia poskytuje pomoc na ekonomický a sociálny rozvoj regiónov Slovenska.

Ekonomický a sociálny rozvoj je postupný plánovaný proces v príslušnom časovom horizonte. Pre systematický rozvoj regiónu je potrebné spracovať rozvojovú štúdiu zvolenej oblasti. Zákon o podpore regionálneho rozvoja č. 503/2001 Z.z. umožňuje združovanie obcí za dosiahnutím určitých spoločných cieľov.

Legislatíva v Slovenskej republike sa veľmi rýchlo mení a stanovovanie optimálnych ciest k dosahovaniu cieľov je obtiažne tak pre verejný sektor, ako aj pre podnikateľský sektor. Pre častú zmenu legislatívy sa obce dobrovoľne združujú za účelom združenia investičných prostriedkov na aktivity zvyčajne presahujúce územie jednej obce.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Pružina bol spracovaný na základe uvedených skutočností ako dlhodobý rozvojový plán s výhľadom do konca ďalšieho plánovacieho obdobia EÚ, t. j. do r. 2013.

Je potrebné poznamenať, že vzhľadom na rýchly vývoj všetkých oblastí života obyvateľov Slovenska po vstupe do EÚ, zostáva tento dokument otvoreným dokumentom. To znamená, že v prípade veľkých systémových zmien, je možné dokument upraviť a prispôbiť na nové podmienky. S takouto alternatívou je dokument pripravený.

V analytickej časti sa vychádzalo z podkladov od obce a z oficiálne dostupných materiálov od iných inštitúcií (napr. štatistický úrad, krajský úrad, VÚC a pod).

V závere analytickej časti je spracovaná SWOT analýza, ktorá slúži ako východiskový bod pre určenie stratégie rozvoja obce Pružina. Ďalšie časti Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce pojednávajú o návrhoch na projekty v obci a tiež na spôsoby financovania navrhovaných rozvojových aktivít. V závere sú uvedené hodnotiace a monitorovacie aktivity, ktoré by mali slúžiť na priebežné hodnotenie Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Pružina v súlade s požiadavkami EÚ na monitoring a evaluáciu.

II. Profil obce Pružina

1. Základná geografická charakteristika obce Pružina

Názov obce: Pružina

Rozloha katastra: 3 795 ha

Počet obyvateľov: 1913 (1.1.2006)

Nadmorská výška: 377 m. n. m.

1.1 História obce Pružina

V prekrásnom prostredí, na severovýchodných úpätiach najvyššieho vrchu Strážovskej vrchoviny - Strážova sa rozprestiera obec Pružina. Pod obec patria osady Priedhorie, Mlynište, Chmelisko, Podstrážie a Bristenné.

Názov obce sa spomína už v roku 1272 ako Pruzsina, vtedy patrila panstvu Košeca, neskôr zemianskym rodinám Lieskovských a Pružinských. V roku 1330 sa spomína ako Prussina, ďalej v roku 1364 ako Pružina a nakoniec ako Barossházaa v roku 1864.

Históriu obce dotvárajú kultúrne a historické pamiatky. S históriou obce sú späté aj osobnosti ako Štefan Závodník, ktorý bol kňazom, a tiež významným slovenským národovcom a buditeľom. Založil školskú knižnicu. Jeho pričinením sa Pružina stala kultúrnym a vzdelávacím centrom (vznikol tu včelársky a ovocinársky spolok, spolok striedlivosti, divadelný ochotnícky spolok). Ďalšou známou osobnosťou pochádzajúcej z obce bol Gábor Baroš, ktorý bol buržoázny politik, národohospodár, známy ako „Železný minister Slovenska“.

1.2 Zemepisná poloha

Obec Pružina sa nachádza medzi mestami Trenčín, Dubnica nad Váhom, Ilava a Bojnice. Patrí pod okres Považská Bystrica, v severozápadnej časti Trenčianskeho kraja.

Cez obec Pružina prechádza štátna cesta III/06150, ktorá smeruje na Domanižu, Rajec. Obec sa nachádza 17 km od okresného mesta Považská Bystrica a 45 km od krajského mesta Trenčín. V obci sa nachádzajú stožiare pre mobilných operátorov Orange a T-mobile.

1.3 Fyzickogeografická charakteristika obce Pružina

Obec Pružina leží na severovýchodných úpätiach najvyššieho vrchu Strážovskej vrchoviny Strážova v nadmorskej výške 377 m.n.m. Súčasťou obce sú miestne časti: Priedhorie, Mlynište, Chmelisko, Podstrážie a Briestenné. Jej profil je značne horský. Najnižšie položené miesto v obci je vo výške

340 m.n.m., kostol sa nachádza v nadmorskej výške 381 m.n.m. a najvyšší bod obce je vo výške 1213,3 m.n.m.

Katastrálne územia obce Pružina patrí do mierne teplej klimatickej oblasti. Mierne teplá a vlhká vrchovinová priemerná januárová teplota tu dosahuje od 3 do -6,5°C a júlová 17 - 18,5 °C. V priemere sa v roku vyskytuje 30 - 50 letných dní a 120 - 140 mrazivých dní. Ročný úhrn zrážok sa pohybuje v priemere od 700 - 850 mm/m². Snehová pokrývka trvá priemerne 60 - 80 dní a dosahuje maximum 25 - 40 cm. Mesiace máj a jún sú pre túto oblasť botanicky najbohatšími v roku. V máji tu kvitne zákonom chránená Kortúza Matthiolová. Najviac sa vyskytuje pri Stážovskom vodopáde. Pri vodopáde rastie jediná žltokvitnúca fialka, Fialka Dvojkvetá.

1.4 Charakteristika socio-ekonomickej a hospodárskej základne

Počet obyvateľov v obci je 1913. Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov z 26. mája 2001 hovoria o tom, že prevažná časť obyvateľov je ekonomicky aktívna. Pracovné príležitosti nachádzajú obyvatelia obce v obci ale aj v najbližšom okresnom meste Považská Bystrica, vzdialeného 20 km.

Poľnohospodárska pôda zaberá 681 ha plochy a lesy takmer 2 962 ha plochy. Celkovo podľa Štatistického úradu SR – Krajskej správy Trenčín, poľnohospodárska, lesná a zastavaná plocha zaberá 3 795 ha. Väčšina poľnohospodárskej pôdy je obhospodarovaná.

Priemyselnou výrobou sa v obci zaoberajú tieto subjekty:

- Krajčírské dielne spoločností Makyta a.s., QM PLUS Pružina, kde je zamestnaných 40 žien.
- V obci sú tri stolárske dielne, ktorými majiteľmi sú Anton Valášek, Michal Kostka a Miroslav Kardoš, kde je zamestnaných približne 10 ľudí.
- Ďalej sa v obci nachádzajú tri autodieleny Milan Malatký, Jaroslav Čelko a Pavol Kvaššay, ktorí to vykonávajú ako hlavnú podnikateľskú činnosť.

Poľnohospodársku výrobu zastrešuje SHR Apoleníková Oľga, ktorá sa zaoberá chovom oviec ktorých počet sa v súčasnosti odhaduje na 600 ks a tento počet chce zvýšiť na 1000 ks. Má záujem o vybudovanie agropenziónu s poľnohospodárskym múzeom. V súčasnosti sa pripravuje projektová dokumentácia a stavebné povolenie na dané objekty.

2. Demografia, trh práce

2.1 Sídlná štruktúra, obyvateľstvo

Z hľadiska demografických prognóz má vysokú výpovednú hodnotu index vitality, definovaný ako podiel počtu obyvateľov v predproduktívnom veku k počtu obyvateľov v poproduktívnom veku, násobený číslom 100. V prípade udržania súčasného trendu a zlepšenia migračnej bilancie, možno v budúcnosti očakávať stagnáciu až mierny rast počtu obyvateľov. Rast by ďalej mohlo podporovať aj posilnenie migrácie do obcí v okolí Považskej Bystrice a rozvinutie urbanizačných procesov, čo podporujú dobré vyhliadky ekonomického rozvoja Trenčianskeho regiónu po etablovaní významných zahraničných investorov.

O vývoji počtu obyvateľov hovorí bližší pohľad prostredníctvom ukazovateľa „prirodzená výmena a migrácia“. V roku 2005 poskytuje ukazovateľ nasledovné závery: Počet obyvateľov obce Pružina k 1. januáru 2006 podľa ŠÚ SR Trenčín bolo 1 913 , narodili sa 27 občania, 18 občanov zomrelo, 29 občanov sa prisťahovalo a 17 sa z obce vystaľovalo. Zo štatistiky Štatistického úradu v Trenčíne vyplýva, že celkový prírastok obyvateľstva bol 21 občanov. Údaje v absolútnom vyjadrení poskytuje dolu uvedená tabuľka.

Vývoj počtu obyvateľstva prirodzenou výmenou a migráciou v r. 2006

Obec	Stav obyv. k 1.1.2006	Živonarodení	Zomrelí	Prirodzený prírastok/úbytok	Prisťahovali	Vystaľovali	Prírastok/úbytok sťahovaním	Celkový prírastok/úbytok
Pružina	1 913	27	18	9	29	17	12	21

Zdroj: Štatistický úrad SR Trenčín

Počet obyvateľov sa v priebehu 20. storočia menil. Silne to záviselo jednak od organizácie osídlenia a tiež od možnosti stabilizovať sa v obci pomocou novej výstavby. V obci Pružina v roku 2006 žilo 1 913 obyvateľov z čoho tvorilo 953 mužov, 960 žien. Ku koncu roku 2006 počet sa počet obyvateľov zmenil, stav ku koncu roka predstavoval 1 934 obyvateľov z toho tvorilo 954 mužov a 980 žien.

Počet obyvateľov podľa pohlavia a územia za rok 2006

Obec	Stav na začiatku obdobia			Stredný (priemerný) stav			Stav ku koncu obdobia		
	Spolu	Muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy
Pružina	1 913	953	960	1 929	958	971	1 934	954	980

Zdroj: Štatistický úrad SR Trenčín

Obyvateľstvo je z hľadiska národnostnej i konfesijnej skladby homogénne. Okrem slovenskej národnosti je tu približne 5 občanov s Českou národnosťou. V obci nie je zastúpená Rómska národnosť.

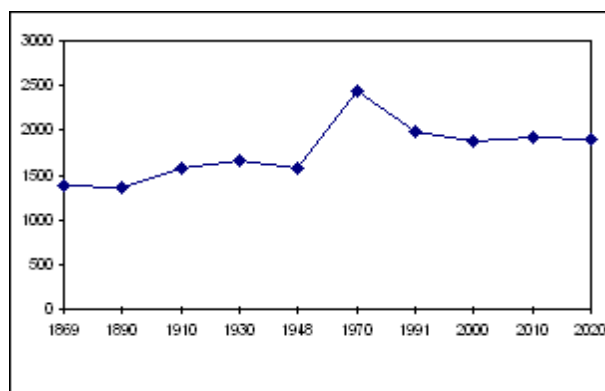
Národnostné zloženie obyvateľov v r. 2007

Národnosť	Slovenská	Rómska	Česká	Ostatné
Počet obyv.	1908	0	5	0

Zdroj: Obecný úrad Pružina

Vývoj počtu obyvateľov od roku 1869 a prognóza na najbližšie roky

Rok	Počet obyvateľov
1869	1373
1890	1365
1910	1583
1930	1652
1948	1582
1970	2448
1991	1975
2000	1884
2010	2080
2020	2200

2.2 Veková štruktúra obyvateľstva

Jedným z najdôležitejších demografických ukazovateľov je vekové zloženie populácie. Pokles pôrodnosti v posledných rokoch vedie k postupnému znižovaniu podielu predproduktívneho veku (do 14 rokov) a nárastu podielu obyvateľstva v produktívnom veku (15-59 rokov muži, 54 rokov ženy) a poproduktívnom veku (60 a viac rokov muži/55 a viac rokov ženy).

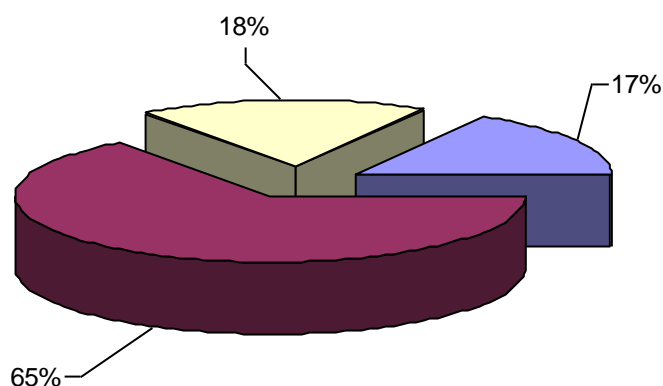
Na disproporciu medzi podielom obyvateľstva v predproduktívnom a poproduktívnom veku ukazuje index starnutia, čo je pomer osôb

v poproduktívnom veku k počtu osôb v predproduktívnom veku násobený 100. Pri hodnote ukazovateľa väčšej ako 100 možno hovoriť o regresívnom vekovom zložení obyvateľstva.

Veková štruktúra obyvateľstva v obci k 1.1.2006

Obec	Počet obyvateľov	0-14 M/Ž	%	15-59M/ 15-54Ž	%	60+ M/ 55+ Ž	%	Index starnutia
Pružina	1913	320	16,73	1235	64,56	348	18,19	108

Zdroj: Obecný úrad Pružina

■ 0-14 M/Ž 320 ■ 15-59M/ 15-54Ž 1235 □ 60+ M/ 55+ Ž 348

2.3 Vzdelanie obyvateľstva

Údaje o obci Pružina, získané zo ŠÚ SR Trenčín o vzdelaní obyvateľstva, pochádzajú zo sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001. Najvyšší ukončený stupeň vzdelania predstavuje vysokoškolské vzdelanie s týmto vzdelaním je v obci Pružina 39 obyvateľov, s bakalárskym vzdelaním sú v obci 30 obyvateľia, úplne stredné odborné vzdelanie s maturitou má 195 obyvateľov, úplne stredné učňovské s maturitou má 117 obyvateľov, z učňovským vzdelaním bez maturity je 564 obyvateľov a so základným vzdelaním je v obci 452 obyvateľov, deti do 16 rokov je v obci 397. Vypovedaciu schopnosť však získajú až porovnaním so stavom na väčšom

území. Zmena vo vekovej štruktúre obyvateľstva – zvyšovanie počtu obyvateľov v poproduktívnom veku a vo veku predproduktívnom sa prejavila hlavne na vzdelanostnej úrovni obyvateľstva obce.

Vzdelanostná úroveň obyvateľstva obce podľa najvyššieho ukončeného vzdelania k 26.5. 2001

Najvyšší skončený stupeň školského vzdelania	Muži	Ženy	Spolu
Základné	158	294	452
Učňovské (bez maturity)	373	191	564
Stredné odborné (bez maturity)	41	24	65
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	71	46	117
Úplné stredné odborné (s maturitou)	72	123	195
Úplné stredné všeobecné	13	28	41
Vyššie	1	1	2
Vysokoškolské bakalárske	20	10	30
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	16	20	36
Vysokoškolské doktorandské	-	-	-
Vysokoškolské spolu	16	23	39
Vysokoškolské podľa zamerania:			
- univerzitné	3	16	19
- technické	10	2	12
- ekonomické	1	2	3
- poľnohospodárske	1	1	2
- ostatné	1	2	3
Ostatní bez udania školského vzdelania	16	14	30
Ostatní bez školského vzdelania	3	2	5
Deti do 16 rokov	193	204	397
Spolu	957	950	1907

Zdroj: Štatistický úrad SR Trenčín

2.4 Zamestnanosť a nezamestnanosť

Nezamestnanosť je jedným zo sprievodných javov trhovej ekonomiky a stále viac nadobúda na význame a začína byť veľkým ekonomickým i sociálnym problémom obce. Zmeny, ktoré sa uskutočňujú v slovenskej ekonomike v posledných rokoch sa prejavujú v poľnohospodárstve, priemysle, potravinárstve a tiež aj v rozvoji služieb.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo obce podľa odvetvia hospodárstva k 26. 5. 2001

Odvetvie hospodárstva	Ekonomicky aktívne osoby			
	Muži	ženy	spolu	z toho odchádza do zamestnania
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby	12	5	17	5
Lesníctvo, ťažba dreva a pridružené služby	16	12	28	8
Rybolov, chov rýb	-	-	-	-
Ťažba nerastných surovín	-	-	-	-
Priemyselná výroba	121	133	254	132
Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	15	1	16	14
Stavebníctvo	101	5	106	83
Veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel, motocyklov a spotrebného tovaru	19	42	61	36
Hotely a reštaurácie	4	18	22	13
Doprava, skladovanie a spoje	53	13	66	52
Peňažníctvo a poisťovníctvo	3	0	3	3
Nehnuteľnosti, prenajímanie a obchodné služby, výskum a vývoj	11	9	20	16
Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	20	23	43	13
Školstvo	7	24	31	9
Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	1	25	26	19
Ostatné verejné, sociálne a osobné služby	8	5	13	8
Súkromné domácnosti s domácim personálom	-	-	-	-
Exteritoriálne organizácie a združenia	6	5	11	9
EA bez udania odvetví	146	91	237	45
Spolu	543	411	954	465

Zdroj: Štatistický úrad SR Trenčín

V obci Pružina podľa ŠÚ SR Trenčín pracuje 465 obyvateľov. Z toho 5 obyvateľov pracuje v poľnohospodárstve a poľovníctve, v lesníctve a s ťažbou dreva pracuje 8 obyvateľov obce. 132 obyvateľov pracuje v priemyselnej výrobe, 14 vo výrobe a v odvetví elektriny, plynu a vody, v stavebníctve pracuje 83 obyvateľov, v odvetví maloobchodu, veľkoobchodu a oprave motorových vozidiel a motocyklov pracuje 36 obyvateľov, v zdravotníctve a sociálnych službách pracuje 19 obyvateľov, v oblasti zabezpečenia pracuje 13 obyvateľov, vo verejnej správe pracuje 13 obyvateľov, v oblasti výskumu a vývoja pracuje 16 obyvateľov, v školstve pracuje 9 obyvateľov, v oblasti dopravy a spojoch pracuje 52 obyvateľov, Ostatné verejné, sociálne a osobné služby pracuje 8 obyvateľov, 3 obyvatelia pracujú v oblasti finančníctva a poisťovníctva, v organizáciach a združeniach pracuje 9 obyvateľov, 13 obyvateľov obce pracuje v službách hotelierstva a reštaurácie a 45 obyvateľov neudalo odvetvie v ktorom pracuje.

3. Krajina a životné prostredie

3.1 Ovzdušie

V posledných desaťročiach nedošlo v obci Pružina k výraznému zhoršeniu kvality ovzdušia v dôsledku rastu výroby a spotreby energie, rastu ťažby surovín, zvýšenou priemyselnou a poľnohospodárskou výrobou, či zvýšenou dopravou v okolitých oblastiach a to najmä vďaka tomu, že v obci ani v blízkosti nie je znečisťovateľ ovzdušia, ako aj vďaka prírodnému bohatstvu, na ktoré je obec bohatá, je ovzdušie pomerne čisté.

3.2 Voda

Rozhodujúci význam z hľadiska výskytu a obehu podzemných vôd ako aj ich chemického zloženia má predovšetkým prostredie, v ktorom sa voda nachádza, t. j. jednotlivé pevné horniny a nespevnené zložieniny.

Pohyb podzemných vôd je v riešenom území najvhodnejším prostredím mezozoika, /trias, jura/ s prevahou príkrových vápencov a dolomitov. Toto geologické podložie sa vyznačuje veľmi dobrou puklinovo-krasovou priepustnosťou, čo podmienilo vznik početných prameňov s veľkou výdatnosťou aj v katastrálnom území obce Pružina. Najvýznamnejšiu riečnu sieť územia tvorí rieka Pružinka. Ostatné toky v riešenom území môžeme charakterizovať ako toky s neupraveným režimom odtokových pomerov.

V obci sú chránené vodné zdroje I. a II. stupňa a vodou sa zásobuje takmer celé dolné Považie kvalitnou pitnou vodou. Samotná obec nemá hospodársky dvor, ale v obci podniká jedna súkromne hospodáriaca roľníčka. Obec Pružina má oficiálne evidovaných 8 studní. V budúcnosti obec plánuje pramene využívať na vybudovanie kúpaliska pri športovom areáli.

3.3 Lesy a Pôda

Z celkovej výmery obce Pružina tvorí lesný pôdny fond 20%. Z plošného hľadiska prevládajú listnaté lesy, ktoré tvoria 70 % lesného pôdneho fondu, ihličnany tvoria v priemere 30 %. Časť týchto lesov je zaradená až do V. stupňa ochrany prírody. Lesy sa využívajú aj ako poľovný revír, nakoľko v posledných rokoch v obci pribudli nové poľovnícke združenia. V okolí obce Pružina je rozšírené aj pytliactvo. Ťaží sa súkromné i družstevné drevo.

Pôda ako zložka krajiny plní produkčnú funkciu a environmentálnu funkciu. Definujeme ju ako samostatný prírodný útvar. Pôdu v okolí obce Pružina môžeme charakterizovať ako stredne ťažkú. V obci predovšetkým prevládajú pasienky a orná pôda, ktorá sa však v posledných rokoch neobhospodaruje v takej miere ako predtým. Pôda sa začala využívať pred piatimi rokmi ako pasienky - trávnaté porasty.

3.4 Biota

V katastrálnom území obce Pružina, ktoré patrí do pohoria Strážov nájdeme zaujímavé tiesňavy, chránené druhy rastlín, jaskyňu Kortmanka, Dúpna a množstvo prírodných útvarov ako napríklad Strážovské vodopády. Táto oblasť je súčasťou Strážovských vrchov.

- Vtáčie územie Briestenné
- Vtáčie územie Pružina

Väčšina tohto územia patrí do CHKO Strážovské vrchy s II. stupňom ochrany. V katastri obce Pružina sa nachádza jedna Národná prírodná rezervácia Strážov, kde je vyhlásený V. stupeň ochrany prírody. V obci sa nachádzajú štátom chránené tri stromy: 2 lipy veľkolisté a jeden javor horský. Pozornosť si zaslúži aj tis rastúci pri zvoničke v miestnej časti Briestenné. V miestnej časti Briestenné sa nachádza prírodná pamiatka Briestenské skaly. Ako prírodná pamiatka boli vyhlásené v roku 1993. Zaujímavým je aj prírodný výtvar „Brontosaurus“

3.5 Celkové hodnotenie stavu životného prostredia

Prírodné pomery v obci: poloha, geologická stavba, geografická štruktúra, klimatické, pôdne, biotické a abiotické parametre sú ľudskou činnosťou takmer neovplyvniteľné.

Socio-ekonomické pomery: intenzita a štruktúra hospodárstva, urbanizácia, vplyv na jednotlivé zložky životného prostredia a množstvo ďalších faktorov sú ľudskou činnosťou ovplyvniteľné a sú určujúcimi pre kvalitu životného prostredia regiónu.

Prírodné pomery svojim dlhodobým pôsobením podmienili vznik adaptačných mechanizmov krajiny. Pôsobenie faktorov podmienených ľudskou činnosťou je krátkodobé, nárazové a synergické, bez času na prispôsobenie sa zmenám. Antropogénna činnosť ovplyvňuje najviac stav a kvalitu životného prostredia (ďalej len ŽP). Stále, i keď v menšej miere sú vykonávané činnosti bez opatrení pre udržanie kvality ŽP, o čom svedčia ukazovatele stavu zložiek ŽP. Ich analýza určí východiská, priority a ciele, ktoré by mali viesť k náprave súčasných negatívnych javov.

Zdrojom možného znečistenia môže byť aj znečistenie z výfukov automobilov, výrazné ohrozenie životného prostredia sa môže vyskytnúť len v prípade zlyhania ľudského faktoru a technickej havárie.

Rovnako ťažba nerastných surovín predstavuje významný vplyv na životné prostredie ako v negatívnom, ak aj v pozitívnom zmysle. Najčastejšie sa uvádzajú negatívny vplyvy, ale v niektorých prípadoch ťažba môže znamenať aj pozitívny vplyv na životné prostredie človeka, napríklad zatopené jamy po vyťažených štrkopieskoch sú obľúbené a vyhľadávané miesta na kúpanie, v lomových stenách v mäkkých horninách si niekedy robia hniezda kolónie vtákov, vznikajú nové biotopy, atď. Medzi najväčšie zásahy do životného prostredia patrí zmena reliéfu a záber pôdneho fondu. Vhodnými rekultivačnými prácami po ukončení ťažby je možné jej negatívne vplyvy minimalizovať, prípadne úplne odstrániť.

4. Cestovný ruch

4.1 Popis stavu cestovného ruchu v obci

V obci Pružina sa nachádzajú tri rekreačné zariadenia:

- Rekreačné zariadenie Priedohorie,
- Rekreačné zariadenie Podskalie a
- Rekreačná chata VITA.

Kapacita týchto rekreačných zariadení je vyše 300 ubytovacích miest, ktoré sú využívané predovšetkým v letných mesiacoch.

Na území obce sa iné materiálo-technické zariadenia cestovného ruchu nenachádzajú. Rekreáciu a turistiku však poskytuje aj okolitá príroda, a to hlavne miestnym občanom. Okolie obce je vhodné pre pešiu turistiku a cykloturistiku. Turistické značky vedú do rázovitých obcí Čičmany, Mojtín a Zliechov.

Občania sa vo voľnom čase zaoberajú zberom lesných plodín, hřibov, pešou turistikou, cykloturistikou, v obci však dominuje zo športu predovšetkým futbal a stolný tenis.

V obci sa nachádza archeologické nálezisko jaskyňa Dúpna a Kortmanka , kde sa nachádzajú zuby jaskynného medveďa, črep slovanskej keramiky, kostené šidlá, trojuholníková strelka, praslen z grafitového črepu.

4.2 Rozvoj a zameranie cestovného ruchu v širšom regióne

Obec Pružina je súčasťou Trenčianskeho regiónu, ktorý obsahuje územia s nadnárodným významom.

Hlavné formy CR v tomto regióne sú:

- pobyt pri termálnych vodách
- kúpeľná liečba
- pobyt v lesoch

- pešia turistika
- poznávanie pamiatok
- návšteva múzeí
- vidiecky turizmus.

Uvedené formy CR má obec záujem podporovať zo štrukturálnych fondov.

Za významné stavebné kamene cestovného ruchu v kraji sa pokladajú zalesnenosť vidieckej krajiny, historické a kultúrne pamiatky, kultúrne a spoločenské podujatia a výstavníctvo. Za obmedzenia pokladá nedostatočnú organizovanosť a marketing.

V tejto oblasti sú vhodné podmienky pre rozvoj rôznych foriem cestovného ruchu:

- poznávací turizmus – historické mestá, múzeá, galérie, hrady, kultúrne pamiatky, etnografické oblasti, pútnické miesta
- horský turizmus – letná turistika, cykloturistika, zimné športy
- vidiecky turizmus – agroturistika, poľovníctvo, rybárstvo, ľudová architektúra, folklór
- letný pobyt v rekreačných zariadeniach – vodné plochy, podhorské oblasti

5. Občianska vybavenosť

Momentálne sa v obci budujú dve bytovky s kapacitou 38 dvoj a trojizbových bytov. Tieto byty sa realizujú s pomocou Štátneho fondu rozvoja bývania a mali by slúžiť predovšetkým pre mladých ľudí.

Ďalej je vo výstavbe reštauračné zariadenie s ubytovaním, ktoré realizuje súkromný podnikateľ pán Viktor Kvaššay.

5.1 Školstvo

Obec Pružina má vlastnú materskú školu s kapacitou 50 detí. Materskú školu navštevujú deti aj z okolitých obcí Ďurďové a Trstie.

V obci Pružina sa nachádza Základná škola - Štefana Závodníka pre 1. a 2. stupeň. V školskom roku 2006/2007 ju navštevovalo 331 žiakov, z toho dochádza do obce 16 žiakov z obce Ďurďové, z obce Trstie 24 žiakov, z Podskalia 20 žiakov, z Dolného Lieskova 41 žiakov, z obce Horný Lieskov 25 žiakov a z obce Slopná 14 žiakov. 30 žiakov po školskom vyučovaní navštevuje školský klub detí. ZŠ Štefana Závodníka nepochybne na počet žiakov chýba telocvičňa, ktorá by slúžila aj širokej verejnosti. Projekt na výstavbu je spracovaný a obec ako zriaďovateľ sa chce uchádzať o finančné prostriedky na túto stavbu.

Základná škola Štefana Závodníka

Jedáleň pre Základnú a Materskú školu

Areál Materskej školy

Materská škola

5.2 Zdravotníctvo

Obec Pružina má vlastné zdravotné stredisko, kde sa nachádza detská ambulancia s jedným lekárom a ambulancia pre dospelých s jedným lekárom. Tieto služby využívajú nielen obyvatelia obce Pružina, ale aj obyvatelia príslahých obcí Ďurďové, Trstie, Dolný a Horný Lieskov a Slopná. V obci je vybudovaná aj lekáreň, ktorá slúži občanom a taktiež obyvateľom príslahých obcí.

Najbližšia nemocnica sa nachádza v okresnom meste Považská Bystrica, ktorá je vzdialená od obce 20 km. Najbližšia pohotovosť je tiež v meste Považská Bystrica vzdialená 20 km. Rýchla záchranná služba príde do obce Pružina približne o 15 min z Považskej Bystrice.

5.3 Sociálna starostlivosť

Obec Pružina poskytuje opatrovateľskú službu, na ktorú prispievajú obyvatelia aj obecný úrad. Obecný úrad sa podieľa na mzde opatrovateľiek vo výške 75%. Túto prácu vykonáva deväť opatrovateľiek, ktorých pracovná doba sa pohybuje v rozmedzí od 2 do 7,5 hodín denne. Ročný náklad na opatrovateľskú službu predstavuje cca 533.000,- Sk. Obec Pružina zabezpečuje aj stravu pre starších obyvateľov - v jedálni materskej školy, kde majú možnosť si vyzdvihnúť stravu sami.

5.4 Obchod a služby

V obci sú poskytované občanom tieto služby:

- COOP Jednota – zmiešaný tovar - 7 zamestnancov
- Pavol Kardoš – potraviny + zelenina – 3 zamestnanci
- Rosst potraviny + espresso – 1 zamestnanec
- Mauerová Irena – zmiešaný tovar - 1 zamestnanec
- Rozličný tovar – Krónerová – 1 zamestnanec
- Farby-Laky – Kvasnicová – 1 zamestnanec
- Butik Jarka - 1 zamestnanec
- Cukráreň Včielka - Jakubech - 2 zamestnanci
- Lekáreň BELMEDIKA- 3 zamestnanci
- Kozmetické služby Krónerová Ľuba- 1 zamestnanec.
- Pohostinstvo Kopeček - Šebáková Eva - 1 zamestnanec
- Reštaurácia Pod orechom - Janiga - 1 zamestnanec
- Butik IVANA - Gazdíková Ivana - 1 zamestnanec

Obec má cintorín aj s Domom smútku. V obci sa taktiež nachádza rímsko-katolícky kostol, 3 kaplnky, Ružencovej Panny Márie , kaplnka sv. Jána Nepomuckého a od r. 2006 aj kaplnka Božského Srdca Ježišovho. Sväté omše sú vždy dve v nedeľu v katolíckom kostole a každý deň v týždni podľa rozpisu. Kostol je zasvätený svätej Žofii.

V obci Pružina sa nachádza pošta, ktorá je otvorená pre obyvateľov obce od 8 hodiny do 15 hodiny v pracovných dňoch.

5.5 Kultúrne zariadenia

Obec Pružina má kultúrny dom Štefana Závodníka, v ktorom je knižnica. Kultúrny dom je zachovalý, rekonštrukcia bola prevedená v roku 1995. Kapacita je 200 ľudí. Obyvatelia minimálne 1-krát ročne majú možnosť zúčastniť sa divadelného predstavenia. Kultúrne podujatia sa konajú 3-krát ročne, zábavné

podujatia 1-krát ročne, diskotéky pre mladých 5-krát ročne, predajné akcie 25-krát ročne. V obci sa nachádza aj miestna knižnica.

Kultúrny dom Štefana Závodníka

5.6 Športové zariadenia

Obec Pružina má vlastné futbalové ihrisko, ktoré využívajú predovšetkým 3 družstvá TJ Strážov Pružina. Na ihrisku sú vybudované šatne spolu so zasadačkou, ktorá je využívaná predovšetkým pri organizovaní ďalších športových podujatí. Všetky futbalové mužstvá: muži, dorast a starší žiaci hrajú najvyššiu okresnú I. triedu a každoročne sa koná letný turnaj.

Oddiel cykloturistiky každoročne v letných mesiacoch organizuje cyklomaratón, ktorého sa zúčastňujú cyklisti zo širokého okolia.

Ďalej Dobrovoľný hasičský zbor v Pružine organizuje turnaj o pohár Štefana Závodníka - požiarnická súťaž, ktorá sa koná tradične koncom júla. V roku 2007 to bol už 14. ročník.

V špeciálnej učebni základnej školy sa konávajú stolnotenisové turnaje. Pri základnej škole sa nachádza ďalšie menšie ihrisko, využívané pre žiakov a v lete aj ostatnými občanmi. Deti a mládež pracujú v krúžkoch pri ZŠ a v obci pri TJ - futbal, turistika, cykloturistika. V ZŠ ich vedú učitelia a nepedagogickí pracovníci. Za TJ funkcionári. Veľa detí navštevuje aj súkromnú umeleckú školu - v hudobnom a tanečnom obore pod vedením manželov Kardošovcov.

Športový areál v obci Pružina

5.7 Samospráva a inštitúcie pre občanov

Obecný úrad obce Pružina sa nachádza v centrálnej časti obce vo vyhovujúcich priestoroch. Budova obecného úradu bola rekonštruovaná v roku 2006. Prenesený výkon štátnej správy na úseku stavebnom, opatrovateľskej služby a pozemných komunikácií zabezpečuje Spoločný úrad Jasenica pre viacero obcí. Obecný úrad zamestnáva 7 zamestnancov. Obecné zastupiteľstvo tvorí 9 poslancov a hlavný kontrolór obce.

V obci sú vytvorené komisie pre:

- životné prostredie,
- sociálno-zdravotná,
- stavebná, finančná komisia a
- komisia pre kultúru a šport.

Obec využíva aj miestny rozhlas, ktorý bol vybudovaný v 70. rokoch. Je poruchový a uvažuje sa o zavedení bezdrôtového rozhlasu.

Obec má schválený rozpočet na rok 2007 vo výške 51,3 mil. Sk, ktorý je oproti iným rokom vyšší aj v dôsledku budovania 2 bytoviek. Rozpočet je schválený na roky 2007 - 2009. Obec má 1 rozpočtovú organizáciu - ZŠ s právnou subjektivitou. Obec má vlastnú kroniku.

6. Technická infraštruktúra

6.1 Cestná doprava

Širšie dopravné vzťahy:

Komunikačnú kostru riešeného územia tvorí cesta III/06150 a miestne komunikácie. Celková dĺžka miestnych komunikácií je 10,4 km. Najbližšia železničná stanica sa nachádza v Beluši a v Považskej Bystrici.

Cesta č. III/06150 Pružina – Považská Bystrica

Cestná doprava:

Hlavnou dopravnou a urbanizačnou osou je cesta č.III/06150. Na ňu sú napojené cesty IV. triedy. Bežné úpravy vozoviek sa prevádzajú postupne podľa finančných možností jednak Trenčianskeho samosprávneho kraja, ako i obce /miestne komunikácie/

Hromadná doprava:

Hromadnú dopravu zabezpečuje Slovenská autobusová doprava Považská Bystrica na báze autobusov. Dopravné vzťahy vznikajú najmä smerom do Považskej Bystrice a Púchova, kde sú pracovné príležitosti, ako aj s okolitými obcami Trstie, Lieskov, Slopná a Sverepec. Najbližšie čerpace stanice sú v Považskej Bystrici a Rajci rovnako aj servisné opravné kapacity.

6.2 Telekomunikácie

Obec Pružina má telekomunikačné pripojenie ST – 250 a je pripojená na digitálnu ústredňu. V obci sa nachádzajú 2 verejné automaty pre obyvateľov.

Obyvatelia obce využívajú pokrytie mobilných operátorov T-mobile a Orange, ktorý pokrývajú signálom približne 99% územia. Obecný úrad je napojený na internet cez ISDN linku. Vzhľadom k tomu, že v obci nie je zavedený vysokorýchlostný internet, túto službu využíva cca 20 % domácností. V obci je bezdrôtová televízia, ktorú využíva cca 65 % domácností.

6.3 Elektrifikácia

Obec Pružina je elektrifikovaná na 100%, vedenie je nadzemné. Verejné osvetlenie obce nie je na požadovanej úrovni, pravidelne si vyžaduje údržbu. Priebežne sa staré svietidlá zamieňajú za výkonnejšie a úspornejšie. V obci je verejné osvetlenie výbojkové aj žiarivkové. Celkovo je asi 150 žiaroviek s príkonom 100 W. Osvetlenie je vedené po betónových stĺpoch, len ojedinele po drevených.

Elektrifikácia v obci

6.4 Plynofikácia

Obec Pružina je plynofikovaná od roku 1995-97. Materiál použitý na plynofikáciu je plast. Pripojených je približne 85% domácností, čo predstavuje 550 domov v obci.

Plynofikácia bola realizovaná v roku 1998-200 podľa schváleného generelu plynofikácie obce. Na distribučnú vetvu vysokotlakového plynovodu je obec napojená prostredníctvom prípojky ukončenej regulačnou stanicou. Regulačná stanica je umiestnená v obci Dolný Lieskov. Miestne strednotlakové rozvody plynu sú zrealizované z PE potrubia s prevádzkovým tlakom.

6.5 Zásobovanie vodou

Obec Pružina má vybudovaný verejný vodovod. Na vodovod je pripojených približne 80% domácností, čo predstavuje približne 550 domov. Vlastné studne využíva 150 domov, ktoré využívajú aj na hospodárske účely. Vodovod spravuje a zároveň majiteľom vodovodu je Považská vodárenská spoločnosť, a.s..

6.6 Odkanalizovanie a ČOV

Kanalizácia - odvádzanie a likvidovanie odpadových vôd bude uskutočňované do novej navrhovanej kanalizačnej siete. V súčasnej dobe bude dobudovaná kanalizácia a ČOV je pred kolaudáciou. Po dobu dobudovania kanalizačnej siete sú odpadové vody z rodinných domov odvádzané do samostatných nepriepustných žúmp s obsahom 9 m³ na jednu bytovú jednotku. Obec Pružina patrí do vodárenskej spoločnosti SVS Považská Bystrica. Kanalizácia má dĺžku 3,12 km.

6.7 Odpadové hospodárstvo

Komunálny odpad v obci Pružina je likvidovaný odvozom na skládku vo Svarepci. Obec zabezpečuje aj separáciu odpadu: pevný domový odpad, plasty, sklo, železný šrot, papier, autobatérie, elektronický odpad, textil. Triedený a domový odpad vyváža MTS Považská Bystrica, Mach Trade, Sereď. Komunálny odpad sa vyváža 2x mesačne.

Separovaný zber:

- 1x mesačne plasty, sklo, textil
- elektrozariadenia - podľa potreby.

Zberné nádoby má každá domácnosť zriadené podľa vlastnej potreby. V obci sú zberné nádoby rozmiestnené v miestnych častiach Chmelisko, Briestenné, Priedhorie, pri cintoríne a pri garážach rodinných domov. Náklady na odvoz a likvidáciu odpadu ročne predstavujú cca. 900 000,- Sk.

III. SWOT analýza obce Pružina

SILNÉ STRÁNKY

- existencia prírodných zaujímavostí v obci Pružina
- zdravé životné prostredie
- tempo poklesu evidovaných nezamestnaných od roku 2002
- kultúrne tradície
- starostlivosť o sociálne slabších obyvateľov
- budovanie dvoch bytoviek a príprava pozemkov k budovaniu rodinných domov
- prítomnosť školských zariadení a zdravotníckeho zariadenia v obci

SLABÉ STRÁNKY

- slabé služby v oblasti cestovného ruchu
- nevyužitá pomerne rozsiahle plochy na podnikateľské účely
- nefunkčná kanalizácia – znečisťovanie prostredia
- pomerne veľká vzdialenosť od okolitých miest
- poloha v chránenej krajinnej oblasti /značná obmedzenosť v podnikaní/
- málo príležitostí na kultúrne a športové vyžitie pre mladých ľudí a návštevníkov obce
- nevybudované zariadenie pre umiestnenie starších a osamelých občanov

PRÍLEŽITOSTI

- využiť priestory na podnikanie v obci Pružina
- poľnohospodársku pôdu lepšie využiť
- nové pracovné príležitosti pri rozvoji služieb
- naviazať na zvýšenie povedomia o obci na základe kultúrnych tradícií
- vzhľadom na zalesnenosť, príležitosť na využívanie biomasy
- rozvoj agroturistiky
- zhodnotiť kvalitné vodné zdroje
- nové pracovné príležitosti pri ekologických aktivitách

- prezentácia obce na internete
- vzhľadom na predpokladaný nárast počtu obyvateľov zlepšenie finančnej situácie obce

OHROZENIA

- zvyšujúci sa priemerný vek obyvateľov
- ohrozenie stability lesných ekosystémov
- pomalé utlmovanie neefektívnych činností v regióne
- žiadne investície v oblasti cestovného ruchu
- znížené povedomie o obci

IV. Stratégia rozvoja obce Pružina

Strategické ciele rozvoja obce Pružina nám definujú globálny cieľ za príslušnú prioritnú rozvojovú oblasť. Strategický zámer je následne rozpracovaný na jednotlivé špecifické ciele rozvoja, ktoré sú zabezpečované príslušnými opatreniami a aktivitami. Tieto vychádzajú z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoja adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov.

Zvyšovanie výkonnosti hospodárstva na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast jeho konkurencieschopnosti je považovaný za prioritu obce. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových projektov. Nepochybne je dôležité venovať pozornosť rozvíjaniu sa ľudských zdrojov. Hlavným zámerom stratégie v tejto oblasti je zapojenie viacerých subjektov a postup riešenia danej problematiky v rámci partnerstva. V oblasti vybavenia územia dopravnou infraštruktúrou sa stratégia orientuje hlavne na vybudovanie prepojenia regiónu. Okrem zlepšenia dopravnej infraštruktúry sa pozornosť venuje aj rozvoju informačnej spoločnosti. Stratégia v oblasti životného prostredia je zameraná na zlepšenie situácie zavádzaním nových ekologických metód výroby energie, novým prístupom občanov k ochrane životného prostredia. Stratégia je založená na eliminácii kľúčových disparít, ktoré sú bariérou rozvoja a na využití pozitívnych výhod, ktoré poskytujú príležitosti pre dlhodobý rast. To je možné uskutočniť len na úrovni partnerstva spoluprácou verejného a súkromného sektoru a integrovaným prístupom k riešeniu ekonomických, sociálnych a environmentálnych aspektov.

1. Stanovenie faktorov rozvoja a kľúčových disparít

Zaoberať sa faktormi rozvoja je potrebné, pretože nasledujúce plánovacie obdobie v EÚ (2007-2013) je zamerané na odlišný spôsob používania regionálnych a štrukturálnych financií.

Z uvedeného vyplýva, že vznik špeciálneho fondu rozvoja vidieka sa bude značná časť oblastí na Slovensku orientovať na tento fond. Dôvodom na takúto prognózu je fakt, že väčšina územia Slovenska má vidiecky charakter.

V nadchádzajúcom plánovacom období by mali platiť základné princípy štrukturálnej politiky:

- viacročné programovanie
- partnerstvo
- spolufinancovanie
- hodnotenie
- doplnkovosť

V plánovacom období (2007- 2013) sa predpokladá intenzívnejšie zapojenie miestnych a regionálnych samospráv, sociálnych partnerov a mimovládnych organizácií do programovania, implementácie i monitoringu nástrojov regionálnej i štrukturálnej politiky.

- Obec má vysoký rozvojový faktor v oblasti podpory bytovej výstavby v obci, čo má vplyv aj na rozvoj nových pracovných príležitostí v obci.
- Druhým rozvojovým faktorom obce Pružina môže byť využitie existujúcich kultúrnych zariadení na prípravu regionálnych atrakcií, ktoré by pritiahli návštevníkov zo širokého okolia.
- Tretím rozvojovým faktorom je dobrý stav zložiek životného prostredia. Nízke hodnoty emisií a zalesnenosť prostredia môže významnou mierou prispieť k rozvoju zdravšieho životného štýlu v oblasti.

- Veľkou disparitou obce je nedostatok zariadení zameraných na starostlivosť o seniorov a prestárlych obyvateľov.
- Druhou disparitou je pomalé narúšanie stability lesných a vodných ekosystémov. Významnou mierou k tomu prispieva aj nedostatočné povedomie občanov vo vzťahu k ochrane životného prostredia.
- Treťou disparitou obce Pružina je nedostatok finančných prostriedkov a investícií do cestovného ruchu a nedostatočná prezentácia obce v tejto oblasti.

2. Stanovenie strategických cieľov

Špecifické ciele rozvoja definujú globálny strategický cieľ za príslušnú prioritnú rozvojovú oblasť. Strategický cieľ je následne rozpracovaný na jednotlivé špecifické ciele rozvoja, ktoré sú zabezpečované príslušnými opatreniami a aktivitami.

2.1 Stanovenie globálneho strategického cieľa

Obec Pružina si stanovuje za globálny cieľ do roku 2013 zvýšiť životnú úroveň obyvateľov najmä formou podpory podnikateľských aktivít a rozvoja služieb s prihliadnutím na zachovanie vysokej kvality životného prostredia tak, aby sa stala prítiažlivým miestom pre bývanie mladých rodín s ponukou širokej škály voľnočasových aktivít.

2.2 Stanovenie špecifických cieľov

Prvým špecifickým cieľom obce Pružina je do r. 2013 vybudovanie prepojenia regiónu a zlepšenie kvality vozoviek tak, aby bola zabezpečená napojenosť na dopravné koridory v dostatočnom čase a kvalite. Okrem

zlepšenia dopravnej obslužnosti sa pozornosť venuje aj rozvoju informačnej spoločnosti.

Druhým špecifickým cieľom je do r. 2013 zabezpečenie ochrany a údržby vodných tokov a orientovanie aktivít v obci na ochranu krajiny najmä formou kvalitnejšej kanalizačnej siete a odpadového hospodárstva.

Tretím špecifickým cieľom je do r. 2013 skvalitniť a zmodernizovať úroveň školstva, sociálnej starostlivosti, zdravotníctva a tiež podpora budovania športových a kultúrnych areálov.

2.3 Stanovenie opatrení a aktivít

K špecifickému cieľu 1.:

Opatrenie 1.

- *Skvalitnenie dopravnej infraštruktúry v obci a jej okolí*

Aktivita 1.1.1
Spracovať projekt na zlepšenie technického stavu vozoviek.
Aktivita 1.1.2
Zaviesť hromadnú dopravu na exponované smery.
Aktivita 1.1.3
Rekonštrukcia autobusových zastávok.

Opatrenie2.

- *Úprava miestnych komunikácií a výstavba chodníkov.*

Aktivita 1.2.1
Rekonštrukcia miestnych komunikácií a ich napojenie na hlavné dopravné siete.
Aktivita 1.2.2
Vypracovanie technickej dokumentácie.
Aktivita 1.2.3
Dobudovanie a výstavba chodníkov.

Opatrenie 3.

- *Vybudovanie informačných centier a využitie priestorov v obci.*

Aktivita 1.3.1
Vypracovanie technickej dokumentácie.
Aktivita 1.3.2
Výstavba informačných centier a zabezpečenie personálnych kapacít.

K špecifickému cieľu 2.:

Opatrenie 1.

- *Dobudovanie kanalizácie, spevnenie mostov a potočnej siete.*

Aktivita 2.1.1
Dobudovanie kanalizačnej siete.
Aktivita 2.1.2
Zabezpečenie finančných prostriedkov.
Aktivita 2.1.3
Zabezpečenie projektovej dokumentácie.

Opatrenie 2.

- *Zabezpečiť zvýšenie napojenia obyvateľstva na kanalizačné siete a zariadenia na čistenie odpadových vôd, znížiť množstvo znečisťujúcich látok vo vypúšťaných odpadových vodách na limitovanú úroveň.*

Aktivita 2.2.1
Vypracovanie technickej dokumentácie.
Aktivita. 2.2.2
Pravidelný monitoring kanalizačnej siete.

Opatrenie 3.

- *Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti životného prostredia. Trvale presadzovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.*

Aktivita 2.3.1
Prezentácia a šírenie osvedy v oblasti životného prostredia.
Aktivita 2.3.2
Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia.

Opatrenie 4.

- *Rekonštrukcia obecného vodovodu.*

Aktivita 2.4.1
Vypracovanie projektovej dokumentácie.
Aktivita 2.4.2
Zabezpečenie finančných prostriedkov.

K špecifickému cieľu 3.:

Opatrenie 1.

- *Podpora výstavby a rekonštrukcie športových a kultúrnych zariadení v obci.*

Aktivita 3.1.1
Personálne a finančné zabezpečenie.
Aktivita 3.1.2
Spracovanie koncepcie v súčinnosti s ostatnými subjektami.
Aktivita 3.1.3
Modernizácia vnútorného vybavenia školy.
Aktivita 3.1.4
Rekonštrukcia kultúrneho domu.

Opatrenie 2.

- *Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotnej a opatrovateľskej služby.*

Aktivita 3.2.1
Rozšírenie domácej opatrovateľskej starostlivosti.
Aktivita 3.2.2
Zlepšenie kvality zdravotných služieb z pohľadu priestorov, čakacích termínov.

Opatrenie 3.

- *Zavádzanie moderných informačných technológií do vyučovacieho procesu.*

Aktivita 3.3.1
Zabezpečenie finančných prostriedkov.

3. Finančný plán obce Pružina

Zo základných otázok pre realizáciu programu rozvoja kraja je schopnosť obce Pružina v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach - v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú finančné prostriedky zo štruktúrnych fondov Európskej Únie a rovnako aj vlastné prostriedky obce. V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne. Táto časť sa bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štruktúrnych fondov, možností obecného rozpočtu.

Vychádzajúc z vyššie zadefinovaných cieľov priorít a opatrení a na základe auditu pripravovaných projektových zámerov v réžii samosprávy, podnikateľskej sféry či neziskových a iných organizácií bol vypracovaný plán realizácie programu. Definuje, z akých prostriedkov by sa mali tieto zámery realizovať, kto by mal byť žiadateľom, rovnako určuje predpokladané časové rámce.

Finančný plán obce Pružina je teda postavený na základe stanovených aktivít tak, aby mohli byť vykonané opatrenia. Opatrenia sú nasmerované na splnenie jednotlivých špecifických cieľov, ktorých splnenie by malo viesť do roku 2013 k splneniu globálneho cieľa obce Pružina.

Pre splnenie Špecifického cieľa 1 a na vykonanie s ním spojených aktivít 1.1.1. až 1.3.2 predpokladá finančný plán do r. 2013 potrebu finančných prostriedkov približne vo výške 34 787 251 Sk.

Pre splnenie Špecifického cieľa 2 a na vykonanie s ním spojených aktivít 2.1.1 až 2.4.2 predpokladá finančný plán do r. 2013 potrebu finančných prostriedkov približne vo výške 82 201 000 Sk.

Pre splnenie Špecifického cieľa 3 a na vykonanie s ním spojených aktivít 3.1.1. až 3.3.1 predpokladá finančný plán do r. 2013 potrebu finančných prostriedkov približne vo výške 37 500 000 Sk.

Z uvedených plánovaných finančných prostriedkov na realizáciu Špecifických cieľov 1 až 3 vyplýva celková potreba približne vo výške 154 488 251 Sk.

Uvedená suma je naplánovaná ako výsledok podpory z EÚ a spolufinancovania zo strany obce. Výšku spolufinancovania je možné na základe doterajšieho vývoja predpokladať na úrovni maximálne 25 %.

Projektové zámery obce Pružina sú v dolu uvedenej tabuľke vyjadrené v Slovenských korunách. Tieto projektové zámery obce sú rozdelené do programovacieho obdobia od roku 2007 do roku 2013. Počet projektových zámerov obce Pružina je 10 so sumou 154 488 251 Sk, pričom potreba finančných prostriedkov pri 5% kofinancovaní by mala byť približne 7 724 413 Sk. Najviac finančných prostriedkov by mala obec podľa projektových zámerov investovať do rekonštrukcie kanalizácie a výstavby a prestavby ciest a chodníkov.

V. Legislatívny rámec

Oblasť podpory regionálneho rozvoja SR je regulovaná prostredníctvom kľúčových zákonov, ktorými sú:

- zákon č. 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja,
- zákon č. 302/2001 Z. z. o samosprávnych krajoch,
- zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení,
- zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy,
- zákon č. 222/1996 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy,
- zákon č. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 482/2003 Z. z. o Štátnej pokladnici,
- zákon č. 565/2001 Z. z. o investičných stimuloch a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- zákon č. 235/2002 Z. z. o náležitostiach žiadosti o poskytnutie investičných stimulov,
- zákon č. 193/2001 Z. z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov,
- zákon č. 156/2003 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 193/2001 Z. z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov.

Ich prostredníctvom sa rámcovo reguluje povinnosť jednotlivých riadiacich orgánov (RO) na úrovni orgánov štátnej správy a orgánov územnej samosprávy o programovaní podpory v oblasti regionálneho rozvoja. Na základe uvedenej regulácie sa podpora regionálneho rozvoja realizuje prostredníctvom základných programových dokumentov, ktorými sú:

- národná dokumentácia (CSF, SPD, stratégia kohézneho fondu),
- programy hospodárskeho a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja,
- programy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce.

1. **Zákon č.184/2002 Z. z.** o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (vodný zákon)
2. **Vyhláška MŽP SR č. 398/2002 Z. z.** o podrobnostiach určovania ochranných pásiem vodárenských zdrojov a o opatreniach na ochranu vôd
3. **Vyhláška MŽP SR č. 524/2002 Z. z.** , ktorou sa ustanovujú podrobnosti o výkone odborného technicko – bezpečnostného dohľadu a o zaraďovaní vodných diel do jednotlivých kategórií
3. **Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva SR č. 525/2002 Z. z.** , ktorou sa vyhlasuje zoznam vodohospodársky významných tokov a vodárenských tokov
4. **Vyhláška MŽP SR č. 556/2002 Z. z.** o vykonaní niektorých ustanovení vodného zákona
5. **Nariadenie vlády SR č. 491/2002 Z. z.**, ktorým sa ustanovujú kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových vôd a osobitých vôd
6. **Nariadenie vlády SSR č. 13/1987 Zb.** o niektorých chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd (§2 a§7 zrušené zákonom č. 184/2002 Z. z.)
7. **Nariadenie vlády SSR č. 35/1979 Zb.** o odplatách vo vodnom hospodárstve v znení nariadenia vlády ČSSR č 91/1988 Zb. a nariadenia vlády SR č. 235/1996 Z. z.
8. **Nariadenie vlády SSR č. 32/1975 Zb.** o ochrane pred povodňami
9. **Nariadenie vlády SSR č. 46/1978 Zb.** o chránenej oblasti prirodzenej akumulácie vôd na Žitnom ostrove v znení nariadenia vlády SASR č. 52/1981 Zb. (§2 ods. 1, §3 - §6 zrušené z.č. 184/2002 Z. z.)
10. **Metodický pokyn MŽP SR z 5. 11. 2002 č. 817/2002 – 6.2 k nariadeniu vlády SR č. 491/2002 Z. z.**
11. **Zákon 223/2001 Z. z. o odpadoch** a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení z. č. 553/2001 Z. z., z. č. 96/2002 Z. z., z. č. 2 61/2002 Z. z., z. č. 393/2002 Z. z. z. č. 529/2002 Z. z. (zákon o odpadoch)
12. **Zákon č. 327/1996 Z. z.** o poplatkoch za uloženie odpadov v znení zákona č. 553/2002 Z. z.

13. **Vyhláška MŽP SR č. 234/ 2001 Z. z.** o zaradení odpadov do Zeleného, Žltého a Červeného zoznamu odpadov
14. **Vyhláška MŽP SR č. 273/2001 Z. z.** o autorizácii, o vydávaní posudkov vo veciach odpadov o ustanovení osôb oprávnených na vydávanie posudkov o overovaní odbornej spôsobilosti týchto osôb v znení **Vyhláška MŽP SR č. 399/2002 Z. z.**
15. **Vyhláška MŽP SR č. 283/2001 Z. z.** o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch v znení **Vyhláška MŽP SR č. 509/2002 Z. z.**
16. **Vyhláška MŽP SR č. 284/2001 Z. z.,** ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení **Vyhláška MŽP SR č. 409/2002 Z. z.** (ďalej len nový Katalóg odpadov)
17. **Vyhláška MŽP SR č. 516/2002 Z. z.** o sadzbách pre výpočet príspevkov do Recyklačného fondu v znení **Vyhláška MŽP SR č. 337/2002 Z. z. a 773/2002 Z. z.**
18. **Smernica MŽP zo dňa 17.12.2001 č. 3/2001-6.3** o špecifikácii výrobkov, za ktoré sa platí do Recyklačného fondu
19. **Zákon č. 529/2002 Z. z.** o obaloch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
20. **Vyhláška MŽP SR č. 732/2002 Z. z.** o zozname zálohovaných obalov, ktoré nie sú opakovateľné použiteľné a o výške zálohy za ne a o výške záloh za zálohované opakovane použiteľné obaly
21. **Vyhláška MŽP SR č. 5/2003 Z. z.** o výkone niektorých ustanovení zákona o odpadoch
22. **Zákon č. 543/2002/ Z. z.** o ochrane prírody a krajiny
23. **Zákon č. 237/2002 Z. z.** o obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín
24. **Vyhláška MŽP č. 24/2003 Z. z.**
25. **Zákon č. 478/2002/ Z. z.** o ochrane ovzdušia, ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečistenie ovzdušia (zákon o ovzduší)
26. **Zákon č. 401/1998 z. z.** o poplatkoch za znečistenie ovzdušia v znení z. č. 161/2001 Z. z., z. č. 553/2001 Z. z., z. č. 478/2002 Z. z.
27. **Zákon č. 76/1998 Z. z.** o ochrane ozónovej vrstvy Zeme

28. **Vyhláška Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácii SR č. 265/1996. Z. z.** o emisných kontrolách cestných motorových vozidiel v znení vyhl. Č. 307/1999 Z. z.
29. **Vyhláška MŽP SR č. 60/2003 Z. z.** , ktorou sa ustanovujú národne emisné stropy a a emisné knôty
30. **Zákon č. 127/1994/Z. z.** o posudzovaní vplyvov na ŽP v znení z. č. 391/2000Z. z.

VI. Zoznam použitých zdrojov

- a) **Národný strategický referenčný rámec**, Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky
- b) **Sektorové operačné programy**
- c) **Národný environmentálny akčný plán**
- d) **Operačný program „Základná infraštruktúra“**, Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky
- e) Dotazníky z obce Pružina od občanov a z OÚ
- f) **Národný rozvojový plán**, Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky
- g) Atlas krajiny SR, SAŽP 2002

Príloha č. 1

FOTODOKUMENTÁCIA ZAUJÍMAVOSTÍ V OBCI PRUŽINA

Pomník padlých hrdinov

Pohľad na Pružinu

Pamätná tabuľa Štefana Závodníka

Kostol v obci Pružina

Projektové zámery vyjadrené v SK

Počet projek. zámerov	Suma v SK	Názov projektového zámeru \ obec	Pružina						
			2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1	78 201 000	Kanalizácia		35 000 000	30 000 000	13 201 000			
		Zdravotné stredisko							
1	34 627 251	Cesty a chodníky v obci		34 627 251					
1	500 000	Ihriská a športové areály			500 000				
		Verejné osvetlenie							
2	2 000 000	Obecný vodovod		1 000 000	1 000 000				
1	1 000 000	Mosty a potoky			1 000 000				
		Obecný rozhlas							
1	160 000	Autobusové zastávky			160 000				
		UPN obce							
		Golfový areál							
		Technická infraštruktúra							
		Bytová výstavba							
		Kompostáreň							
1	1 000 000	Odpadové hospodárstvo				1 000 000			
1	15 000 000	Kultúrny dom				15 000 000			
1	22 000 000	Základná škola		22 000 000					
		Materská škola a ŠJ							
		Priestory v obci							
		Cestovný ruch (gazdovský dvor, cyklotrasy..)							
		Zariadenie opatrovateľskej služby							
		Malá veterná elektrárňa							
10	154 488 251	SPOLU	0	92 627 251	32 660 000	29 201 000	0	0	0
	7 724 413	Potreba fin. prostriedkov na kofinancovanie pri 5% kofinancovaní - SPOLU		4 631 363	1 633 000	1 460 050			